

SMJERNICE
svim osnovnim Društvima „Naša djeca“
i Koordinacijskim odborima programa „Gradovi i općine – prijatelji djece“ i
„Županije – prijatelji djece“
za organiziranje tradicionalne akcije:

Dječji tjedan 2024.

Ljubav djeci prije svega

Dječji tjedan - je tradicionalna godišnja akcija i aktivnost posvećena djeci koja se obilježava od 1953. godine. Svojim programskim sadržajima i akcijama Dječji tjedan svake godine obuhvaća najviše djece i odraslih u gradovima i općinama gdje djeluju osnovna Društva „Naša djeca“ (DND). Uvijek se održava u prvom punom tjednu listopada i traje sedam dana.

Ove godine Dječji tjedan:

- **počinje u ponedjeljak, 7. listopada 2024. – Međunarodni dan djeteta**
završava u nedjelju, 13. listopada 2024.

CILJEVI DJEČJEG TJEDNA:

- ✓ usmjeriti pozornost najšire javnosti prema ostvarivanju prava, potreba i aktivnosti s djecom i za djecu
- ✓ organizirati u tim danima posebne i prigodno odabrane igre, priredbe i stvaralačke aktivnosti djece i za djecu
- ✓ pokrenuti nove akcije od šireg značaja za razvoj, odgoj i dobrobit djece
- ✓ poticati volonterski društveni i stručni rad odraslih s djecom, te aktivnu participaciju djece u aktivnostima lokalne zajednice i šire.

MOTO DJEČJEG TJEDNA:

Ljubav djeci prije svega!

Uloga Društava „Naša djeca“ i lokalnih koordinacijskih odbora programa „Gradovi i općine-prijatelji djece“:

- osmisлити, pripremiti i potaknuti ostale da u danima Dječjeg tjedna u svom gradu/općini, kao i na razini županije provedu dogovorene aktivnosti s djecom i za djecu
- potaknuti druge udruge, ustanove i organizacije za djecu da i one svojim aktivnostima obogate programe Dječjeg tjedna.

DJEČJI TJEDAN 2024.

Tema ovogodišnjeg Dječjeg tjedna su **ŽIVOTNO-PRAKTIČNE I TRADICIONALNE VJEŠTINE.**

Europska komisija je 2023.-2024. godine proglasila Europskom godinom vještina.

ZAŠTO SE OBILJEŽAVA EUROPSKA GODINA VJEŠTINA?

Zelena i digitalna tranzicija otvaraju nove mogućnosti za ljude i gospodarstvo EU-a. Posjedovanje relevantnih vještina pomaže ljudima da se uspješno nose s promjenama na tržištu rada i da se u potpunosti uključe u društvo i demokratske procese. Time će se osigurati da nitko ne bude zapostavljen i da gospodarski oporavak te zelena i digitalna tranzicija budu socijalno poštene i pravedne. Radna snaga s traženim vještinama pridonosi i održivom rastu, stvara više inovacija i poboljšava konkurentnost poduzeća.

Međutim, trenutačno više od tri četvrtine poduzeća u EU-u prijavljuje poteškoće u pronalaženju radnika s potrebnim vještinama, a najnoviji podaci Eurostata upućuju na to da samo 37% odraslih redovito pohađa osposobljavanje.

Kako bi se potaknulo cjeloživotno učenje, države članice podržale su socijalne ciljeve EU-a za 2030. prema kojima bi se najmanje 60% odraslih svake godine trebalo osposobljavati te su već predstavile svoja postignuća. To je važno i za postizanje stope zaposlenosti od najmanje 78% do 2030.

Stoga i ove godine, u ovogodišnjem Dječjem tjednu, pozivamo gradove, općine, županije da potaknu i osvijeste već kod djece i mladih koliko je važno od najranije dobi kod djece razvijati različite vještine (na području umjetnosti i društvenih znanosti, prirodnih znanosti, ekologije, solidarnosti, ali i onih životno-praktičnih i tradicionalnih vještina i umijeća koje smo u suvremeno doba tehnologije i brzog načina života jednostavno zanemarili i zaboravili.

GLAVNA TEMA DJEČJEG TJEDNA 2024.

Prošle smo godine promovirali STEM i znanost, a ove godine naglasak aktivnosti u Dječjem tjednu stavili smo na razvijanje kod djece i mladih **zanemarenih ŽIVOTNO-PRAKTIČNIH I TRADICIONALNIH VJEŠTINA**, a koje su često upravo te koje nam omogućuju da živimo uistinu ispunjeniji i zdraviji život.

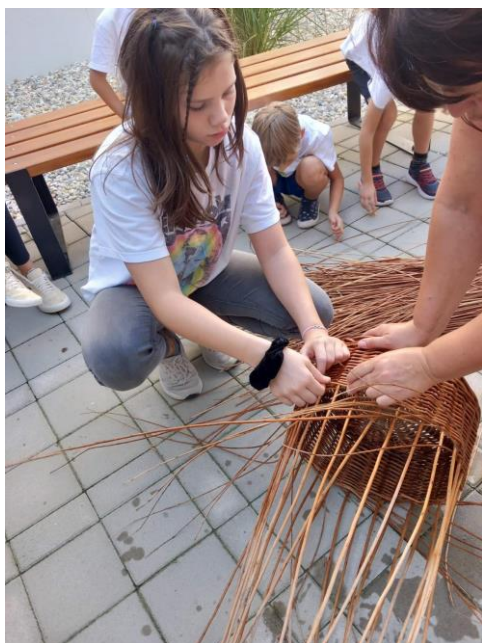
- **DIY projekti (uradi sam)** mogu biti zabavni i korisni, a mnogi od njih ne zahtijevaju mnogo vremena. Djeca mogu sudjelovati u jednostavnim popravcima koji ne zahtijevaju opasne alate ili složene radnje. Ovi zadaci mogu im pomoći da razviju osnovne vještine i osjećaj odgovornosti, a pritom su sigurni i prilagođeni njihovom uzrastu.
- Učenje djece osnovama **uzgoja hrane** je sjajan način da ih povežemo s prirodom, razvijemo njihove odgovornosti i pokažemo im odakle dolazi hrana koju jedu.
- Razvijanje **vještina kuhanja kod djece** odličan je način da ih upoznate s osnovama zdrave i pravilne prehrane, potaknete kreativnost i samopouzdanje te ih naučite važnim životnim vještinama.

- Očuvanje i prikazivanje djeci **tradicijskih vještina** iz povijesti i običaja kraja u kojima žive nove generacije, a u cilju prijenosa i očuvanja tradicije i običaja.

OBILJEŽITE DJEČJI TJEDAN U SVOJIM ZAJEDNICAMA I PROVEDITE AKTIVNOSTI NA TEMU ŽIVOTNO-PRAKTIČNIH I TRADICIJSKIH VJEŠTINA

ŽIVOTNO-PRAKTIČNE VJEŠTINE

1. Šivanje i jednostavni DIY projekti

DIY projekti (uradi sam) mogu biti zabavni i korisni, a mnogi od njih ne zahtijevaju mnogo vremena.

Djeca mogu sudjelovati u jednostavnim popravcima koji ne zahtijevaju opasne alate ili složene radnje. Ovi zadaci mogu im pomoći da razviju osnovne vještine i osjećaj odgovornosti, a pritom su sigurni i prilagođeni njihovom uzrastu.

Aktivnosti poput **zamjene žarulje, bojanja površina namještaja, zidova i sl.** mogu uštediti mnogo vremena i novaca u jednom kućanstvu ako ih napravite sami, a pogotovo ako djeca pomognu roditeljima oko tih poslova. Neke od ideja mogu biti **zamjena baterija u igračkama, popravak olabavljenih vijaka, popravak potrganih knjiga, bojanje.** Zato je vrlo korisno u sklopu obitelji djetetu pokazati kako da napravi ove jednostavne zadatke.

Koliko djece danas zna navoditi **iglu, napraviti čvor, prišiti gumb, zakrpati džep ili čarapu.** Primjena starih vještina naših baka sve je rjeđa i rjeđa. Jedna od tih vještina je i **ručno šivanje.** Upravo **šivanje** uključuje koordinaciju oka i ruku, razvija motoriku i maštu, a najvažnije od svega: potrebna nam je u svakodnevnom životu.

Neke od zaboravljenih vještina su i **pletenje/štrikanje, heklanje, vezenje, izrada goblena i igračkaka.** Organizirajte radionice zaboravljenih vještina s djecom te izradite neke nove predmete koje će djeca kreirati prema svojoj mašti.

2. Uzgajanje vlastite hrane

Učenje djece **osnovama uzgoja hrane** je sjajan način da ih povežemo s prirodom, razvijemo njihove odgovornosti i pokažemo im odakle dolazi hrana koju jedu.

U suvremenom društvu, unatoč svim pogodnostima koje imamo, sve smo manje svjesni onoga što zapravo konzumiramo. Djeca danas često ne povezuju određeni proizvod s voćem ili povrćem iz kojeg je nastala.

Iako to može zvučati nevjerojatno, osobito onima koji žive na selu, iznenadili biste se koliko djece ne zna kako izgleda određeno voće ili povrće. Ovaj problem nije ograničen samo na udaljene krajeve, već postoji i u našim neposrednim zajednicama.

Učenje djece uzgoju hrane vještine su ne samo korisne, nego i zabavne, a mogu ih motivirati da razviju dugotrajan interes za **vrtlarstvo i zdravu prehranu**.

3. Kuhanje

Razvijanje **vještina kuhanja** kod djece ne samo da ih uči kako pripremiti ukusna i zdrava jela, već ih povezuje s hranom na dubljoj razini, potiče kreativnost i pomaže u razvoju važnih praktičnih vještina.

Pravilna prehrana i zdravi životni stilovi značajno utječu na zdravlje djece, a posebno su važni u razdoblju odrastanja kada se stječu navike koje ostaju za cijeli život. Rezultati istraživanja pokazuju da djeca ne dosežu preporučeni unos voća i povrća te bi se radionicama o zdravoj prehrani i važnosti konzumacije voća i povrća u dječjoj dobi utjecalo na djecu i roditelje kako na usvajanje zdravih prehrambenih navika tako i na smanjivanje problema debljine u djece koji je sve učestaliji.

- Aktivnosti koje ćete provesti mogu **biti iz bilo kojeg područja životno-praktičnih vještina ili više njih**, a predložimo da ih organizirate u radionicama u Društvima „Naša djeca“, u suradnji sa osnovnim i srednjim strukovnim školama, KUD-ovima (može i na otvorenom), a kako bi se djeca kroz igru i zabavu, ali i uz praktične i tradicijske radionice stjecala neke od vještina korisne u svakodnevnom životu u kući, školi, međuljudskim odnosima.
- Uratke nastale u radionicama praktičnih i tradicijskih vještina, izložite na javnim mjestima i prostorima Društva „Naša djeca“, škola, vrtića.
- U provedbi aktivnosti djeci i mladima mogu pomoći voditelji/mentori radionica praktičnih vještina, učitelji, nastavnici tehničke kulture, ugostiteljsko-kuharskih kabineta, voditelji KUD-ova i tradicijskih običaja, roditelji, djedovi i bake, majstori-obrtnici, tradicijski obrtnici, vršnjaci koje te vještine su već svladali, a cilj ovih radionica je upravo prijenos iskustava u svladavanju praktičnih vještina, kao i međugeneracijska solidarnost.

TRADICIJSKE VJEŠTINE

Ugostite izložbe Saveza društava „Naša djeca“ Hrvatske:

1. Djeca OKO nas – „To je naše, na to smo ponosni“...

U svojoj lokalnoj zajednici organizirajte gostujuću putujuću izložbu fotografija nastalu u okviru projekta Saveza DND, Etnografskog muzeja u Zagrebu i fotografa Saše Pjanića Djeca OKO nas – „To je naše, na to smo ponosni.“

2. Izložba igračaka - Vremeplov dječje igre

Izložba *Vremeplov dječje igre* predstavlja manji dio, oko 90 eksponata iz bogate građe koju godinama Savez DND čuva i prikuplja. Posjetitelji izložbe, djeca i odrasli, mogu uživati u mnogobrojnim zanimljivim igračkama pristiglima iz Hrvatske i tridesetak zemalja svijeta. Za ovu izložbu odabrane su najzanimljivije mehaničke, metalne i drvene igračke, lutke i društvene igre, izrađene u najpoznatijim svjetskim manufakturama i tvornicama.

... te naučite neke od tradicijskih vještina specifičnih za vašu sredinu!

U okviru gostujućih izložbi ili zasebno u lokalnim DND-ovima, gradovima, općinama organizirajte aktivnosti na temu tradicijskih vještina, upoznajte tradicionalne vještine svojih lokalnih zajednica i provedite radionice na tu temu s djecom. Istražite koja se tradicijska vještina veže uz vaše područje i pokušajte saznati što više o njenoj povijesti. Provedite radionice s djecom na kojima će naučiti neke od **tradicijsku vještina vašeg kraja (pletenje, vezenje, izrada igračaka, stare igre, demonstracija nekog starog zanata, spremanje tradicionalnog jela, običaj, ples, napjev i sl.)** iz vaše zajednice i razmislite kako bi se ona mogla danas popularizirati i razviti.

Za informacije o gostovanju izložbi javite se u Savez DND na: lanea@savez-dnd.hr

Molimo Društva „Naša djeca“/ i lokalne koordinacijske odbore programa „Gradovi i općine-prijatelji djece“ i „Županije – prijatelji djece“ da

- Savezu DND dostavite program vašeg Dječjeg tjedna, a nakon njega i izvještaj o provedbi - za trajnu arhivu/dokumentaciju.
- otisnuti plakat Dječjeg tjedna u više primjeraka (**maksimalno 20 kom**) Vam možemo poslati na adresu DND-a ili KO-a ako ga naručite **do 19. 09. 2024.** na karolina@savez-dnd.hr

PRIJEDLOZI ZA OSTALE TRADICIONALNE PROGRAMSKE SADRŽAJE DND/GRADOVA I OPĆINA U DJEČJEM TJEDNU 2024.

a) Zajedničke aktivnosti koje organizira svako DND:

1/ Javni skup djece i članova DND – simbolično obilježavanje početka Dječjeg tjedna: u ponedjeljak, točno u podne, na glavnom trgu (ili u parku, na igralištu, kod neke znamenitosti mjesta i sl.), okupljanje što većeg broja djece i članova DND te koordinatora akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece“. Tada se svi zajedno rukama uhvate u jedan veliki krug, te složno i glasno izgovore moto Dječjeg tjedna ili neku drugu odabranu poruku djece odraslima, a zatim neka djeca prisutnim gledateljima uruče po jednu na papiru prethodno napisanu dječju poruku odraslima.

2/ Posjet delegacije djece i članova DND Gradonačelniku grada/Načelniku općine ili Županu – i taj već tradicionalni, a važni događaj, treba pravodobno ugovoriti i dobro pripremiti, pa tada prigodno i kratko izreći mišljenja i prijedloge djece i članova DND što da grad/općina učini u narednoj godini **za poboljšanje** potreba i prava djece. Dodatni prijedlog: može se pozvati Gradonačelnika/Načelnika ili Župana da s djecom provede dio dana u prostoru na kojem će djeca inače organizirati svoje aktivnosti.

3/ Zajednička radna tematska sjednica članova DND-a/koordinacijskih odbora i djece iz Dječjih foruma i Dječjih vijeća – s dnevnim redom:

- Dječja prava danas za nas! – treba osvijestiti važnost svakodnevne primjene odredbi Konvencije UN-a o pravima djeteta od strane odraslih,
- poticanje odraslih u lokalnoj upravi na uključivanje u program „Gradovi i općine - prijatelji djece“, a ako grad ili općina nosi naziv „Grad/općina - prijatelj djece“ zajedno s odraslima vidjeti što se i dalje čini u lokalnoj zajednici kako bi život djece bio što kvalitetniji,
- kako možemo podržati veliki program Saveza DND, Hrvatskog društva za preventivnu i socijalnu pedijatriju i Pedijatrijskog društva hrvatske udruge medicinskih sestara „Za osmijeh djeteta u bolnici“?

4/ Promovirajte članak “Opći komentar br. 26 o dječjim pravima i okolišu s posebnim naglaskom na klimatske promjene”

Pozivamo Vas da promovirate članak kroz različite aktivnosti:

- Pokrenite akcije za zaštitu okoliša u svojoj sredini (posadite drvo, očistite plažu, skupite igračke i darujte ih djeci slabijeg imovinskog statusa...)
- Podignite svijesti o Općem komentaru br. 26 i važnosti promicanja njegove provedbe
- Prepoznajte i slavite globalne napore koji su doveli do Općeg komentara br. 26 – posebice ključnu ulogu koju je više od 16 000 djece odigralo u njegovu razvoju
- Koristite hashtagove **#GC26 #ChildRightsEnvironment** kako bi sve aktivnosti koje se odvijaju diljem svijeta bile objedinjene

5/ Podržimo i ove godine obilježavanje Međunarodnog dana djevojčica

- Opća skupština UN-a je na svom zasjedanju 21.12.2011. godine potpisala deklaraciju da se **11. listopada slavi kao Međunarodni dan djevojčica**. Međunarodni dan djevojčica proglašen je kako bi se naglasili jedinstveni izazovi i problemi s kojima se suočavaju djevojčice u mnogim zemljama u razvoju te kako bi se prepoznala jednaka prava djevojčica.
- Diljem svijeta istraživanja su pokazala da djevojčice idu manje u školu, imaju manje pristupa zdravstvenoj zaštiti i češće pate od loše ishrane, doživljavaju više zlostavljanja (seksualnog i fizičkog) i češće se prisiljavaju na prerani brak, prodaju se kao seksualno roblje ili su češće žrtve HIV-a. Teme koje možete obraditi u vašim osnovnim DND, a odnose se na život djevojčica u Hrvatskoj: a) bulimija i

anoreksija, b) pretilost, c) maloljetničke trudnoće, d) romske djevojčice – dječji brakovi kao kršenje ljudskih prava - obrazovanje djevojčica, e) nasilje u vezama i f) rodni stereotipi.

6/ Podržimo i ove godine UN-ovu kampanju 17 globalnih ciljeva za održivi razvoj

- Podržimo UN-ovu kampanju 17 globalnih ciljeva za održivi razvoj koju Savez DND provodi s gradovima i općinama, Društvima „Naša djeca“, Dječjim vijećima i Dječjim forumima kako bi i djeca i odrasli stvarali održive gradove i zajednice. Promotivne spotove za razgovore s djecom i odraslima, tribine, okrugle stolove, dječje razgovore i konkretne akcije/aktivnosti možete pronaći na linku: <http://www.savez-dnd.hr/category/globalni-ciljevi-za-odrzivi-razvoj-do-2030/> kao i na DVD materijalima koje ste dobili na našim događanjima.

7/ Akcija „Poruke djece odraslima“ – tradicionalna akcija Saveza i Društava „Naša djeca“ pisanja poruka djece odraslima.

8/ Nastupi djece i članova DND u lokalnim medijima i u široj javnosti - jako je važno, uoči Dječjeg tjedna i osobito u njegovim danima, ugovoriti što više takvih nastupa u kojima ćemo prikazivati stanje i potrebe djece, pozivati građane da prisustvuju programima Dječjeg tjedna, te da se učlanjuju u DND i ubuduće više pomažu dječje aktivnosti.

b) Ostale dodatne raznovrsne lokalne aktivnosti

Očekujemo da svako osnovno DND, grad, općina i županija osim svima zajedničkih, samostalno i prema svojim prijedlozima i mogućnostima odabere i provede što više svojih lokalnih aktivnosti s djecom i za djecu.

Popularna je navika da svaki dan u Dječjem tjednu ima neku drugu, dominantnu vrstu dječje aktivnosti.

- Pokaži što znaš - prikazi dječjih vještina i spretnosti
- Provedba odabrane humanitarne akcije Djeca djeci
- Prigodne dječje priredbe i izložbe
- Izlet i druženje djece s područja više gradova/općina/županija
- Mala olimpijada - športske igre i natjecanja
- Zabavni i nagradni kvizovi za djecu i roditelje
- Dječji sajam i završno dječje veselje.
- Obilježite obljetničku godinu Konvencije o pravima djeteta koja ove godine slavi 35 godina

c) Koristite Dječji tjedan i za organizacijsko i programsko jačanje svog Društva „Naša djeca“ te za inicijative vezane uz programe „Gradovi i općine-prijatelji djece“ i „Županija-prijatelj djece“

- Za povećanje broja članova DND-a: redovnih, podupirajućih, djece kao nominalnih članova, te i za pristupanje ustanova i drugih pravnih subjekata u članstvo osnovnoga DND-a.
- Stvorite uvjete za osnivanje ili za povećanje broja novih Dječjih foruma i Dječjih gradskih/općinskih vijeća, te za njihov bolji rad..
- Organizirajte programe edukacije za roditelje, druženje roditelja i ujedno pružanje savjeta roditeljima za postupke i odnose prema djetetu.
- Obilježite kroz aktivnosti u svojim lokalnim zajednicama 25 godina programa „Gradovi i općine – prijatelji djece“

Osmislite neki novi oblik aktivnosti DND-a/lokalnog koordinacijskog odbora programa „Gradovi i općine-prijatelji djece“ i Županije – prijatelji djece“, pa ideju i iskustvo podarite ostalim DND-ima i gradovima, općinama i županijama.

POZIVAMO VAS:

- Uključite što više djece, članova, suradnika i drugih građana u pripreme i održavanje Dječjeg tjedna 2024.
- Nadopunite ove Smjernice svojim idejama i prijedlozima.
- Pozovite građane vašega grada/općine da Vam se pridruže u izvedbi programa Dječjeg tjedna. Obavijestite lokalne medije i širu javnost o svim događanjima i aktivnostima koje ćete provesti. Dostavite na ana@savez-dnd.hr kraća izvješća i fotografije o provedenim aktivnostima iz Programa vašeg Dječjeg tjedna za trajnu arhivu/dokumentaciju i objavu na mrežnim stranicama Saveza.

(Priredile: Helena Crnjak, Jasenka Borovčak, Snježana Krpes i Karolina Grgić. Poslano svim članovima Skupštine Saveza, osnovnim Društvima „Naša djeca“ i Koordinacijskim odborima programa „Gradovi i općine – prijatelji djece“ i „Županije-prijatelji djece“, sudionicima programa).

Fotografije:

*Saša Pjanić, fotografija nastala u okviru projekta Djeca OKO nas – „To je naše, na to smo ponosni“
Matija Dronjić, fotografija s otvorenja izložbe igračaka „Vremeplov dječje igre“ u Etnografskom muzeju Zagreb
Arhiva Saveza DND i Društava „Naša djeca“: Blato, Belišće, Koprivnica, Gospić i Zabok)*